

Fisonomia del recorregut de la Cursa Lluís Companys

Totes les curses es fan per un motiu o altre. El de la que correrem el dissabte 2 d'octubre és excepcional. La idea amb la qual va ser concebuda, en homenatge als esportistes que no van poder realitzar l'Olimpiada Popular del 36 per culpa de la Guerra, i el nom de la prova, **Lluís Companys**, és de les que tenen una càrrega emotiva per damunt del normal.

I així, entusiasmats pel goig que suposa participar en una cursa d'aquesta naturalesa, ens aplegarem a Montjuïc, a la sortida de davant de l'**INEFC** de l'**Avinguda de l'Estadi**. Un edifici d'estil "noucentista" segons diuen (tot i dissenyat el 1987) per **Ricard Bofill**, on es preparen els professors d'educació física; davant també de l'escultura de **Rosa Serra**, "**Tors Atlètic**", que hi ha en front de la façana.

A pocs metres de la sortida, tirant cap amunt per l'**Avinguda de l'Estadi**, veurem de seguida la monumental **Torre Calatrava** a la nostra dreta. A mi –són coses meves- aquesta torre de comunicacions que li va encarregar la Telefònica a **Santiago Calatrava** no m'agrada gaire. Hi ha gent entesa que diu que és un prodigi arquitectònic perquè la seva base és molt petita per la grandària i el pes que té; altres diuen que l'estructura vol representar una figura agenollada fent una ofrena als déus...Què voleu que us digui..

Seguint cap amunt, tot seguit trobarem les **Piscines Picornell** a la nostra dreta. Varen ser inaugurades l'any 1979, i remodelades més tard per als Jocs del 92. El seu nom és un tribut a **Bernat Picornell**, a qui se'l recorda per haver estat qui va introduir la natació a Espanya a principis del segle passat. Un autèntic pioner que també va introduir el waterpolo: es diu que a falta de piscines, els primers partits es jugaven al mar, a la Barceloneta, i el senyor **Picornell** els arbitrava des de dalt d'una barca.

En algunes explanades de Montjuïc (l'espai que ara ocupen les piscines Picornell, una d'elles), era freqüent veure aprenents de torero en els anys seixanta.

Si mirem a l'esquerra, veurem el **Palau Nacional**, una mica lluny, però val la pena mirar-lo des d'aquí dalt. Ens servirà per estar d'acord, o no, amb els que diuen (hi ha entesos amb arquitectura que ho afirmen) que la cúpula central és una còpia de la *Basilica de Sant Pere del Vaticà*, i les torres dels costats de la *Giralda* de Sevilla. Serà veritat?

En acabar **Les Picornell** passarem per davant d'una enorme campana de bronze a la nostra dreta, **La Campana de la Pau**, popularment dita *La Mercè*. És una campana que va ser col·locada aquí amb motiu dels Jocs Olímpics del 92, obsequi d'uns alemanys. És la més pesada de Catalunya. No es posarà a tocar quan passem perquè està espatllada aquests dies. A més a més, sona només a les dotze del migdia i a les set de la tarda. Excepte quan (va passar fa un parell d'anys i els veïns del Poble Sec se'n recorden molt bé) es posava a tocar a qualsevol hora, especialment a la matinada.

Més enllà, fent costat a la campana, hi ha l'interessant **Jardi d'Aclimatació**. Diuen que és un dels espais amb major interès botànic de Barcelona, amb una gran quantitat de plantes i arbres únics. No ens hi entretindrem; no hi anirem ara, per més bonic que sigui; ja ho farem en un altre moment.

Avançant per l'avinguda, albirarem l'**Estadi**, cada vegada més a prop. Quan estiguem davant de la magnífica **Porta de Marató** -que s'ha mantingut intacte a com era quan es va construir el vell estadi l'any 1929- tindrem en front a la nostra esquerra, unes curioses escultures: un conjunt en homenatge a **Young -Cho Hwang**, guanyador de la marató dels Jocs del 92, que va ser regalat pel govern de Corea a Barcelona. Que ningú s'esforci en traduir el rètol mentre correm; diu així "[Catalunya, país afavorit per l'art i la història. Barcelona, antiga i gloriosa ciutat. Kyonggi-do estat de Corea, terra d'oriental tranquil·litat. La seva llum brillant ens uneix, Ah! Que sigui perpètua aquesta càlida amistat](#)". Es probable que, en passar, hi veiem turistes orientals llegint-lo i fent-se un munt de fotografies al costat del monument a l'atleta coreà, a qui consideren -i no els hi ho negarem- un heroi.

Conjunt escultòric en honor de Young -Cho Hwang, guanyador de la marató olímpica del 92 en 2h 13' 23"

Deixarem l'**Avinguda de l'Estadi** per girar cap a la dreta i agafar el **Passeig Olímpic** quan passem per davant del **Peveter de l'Estadi**, un element molt valorat perquè, segons diuen, està inspirat en les formes arrodonides de les obres de **Gaudí**. En un altre sentit, també hi ha qui diu -quatre malpensats que els hi agrada el *marro*- que en la inauguració dels Jocs del 92 no es va encendre per la fletxa de l'arquer **Rebollo**, sinó per un interruptor que hi havia preparat a l'efecte.

Un apunt: l'**Estadi** va esser remodelat per la celebració dels Jocs del 92. Originàriament, va ser inaugurat l'any 1929 formant part de les construccions que es van fer a Montjuïc amb motiu de la *Fira Internacional* d'aquell any. Tenia unes grans dimensions i capacitat, que el convertien en el segon més gran d'Europa després del de Wembley. Per inaugurar-lo es va fer un partit de futbol entre la Selecció Catalana i el Bolton Wanderers, un equip anglès. Va guanyar la selecció per 4 a 0. Hi van assistir 62.000 persones, i van ser-hi presents els **Reis d'Espanya**, el baró **Pierre de Coubertin** i el llavors president de la FIFA, **Jules Rimet**.

A l'**Estadi**, i fins que no va entrar en decadència en els anys seixanta, s'hi feien esdeveniments de tot tipus: a banda dels derbis de futbol entre el Barça i l'Espanyol, combats de boxa (famós un que varen protagonitzar **Primo Carnera** i el basc **Paulino Uzcudun**), trobades d'orfeons, un congrés missional catòlic, un final d'etapa del Tour de França, curses de motos "dirt track"... Proves d'atletisme en la seva pista de cendra de 500 metres, s'ha de dir que no gaires.

Amb els anys, el recinte es va anar degradant per manca d'activitats i es va estar a punt d'enderrocar-lo. (El que subscriu recorda haver-hi entrenat molts dissabtes pel matí, escortat per unes grades en runes i uns vestuaris que feien pena). Afortunadament, els Jocs del 92 van rescabalar-lo.

Selecció Catalana de futbol el dia de la inauguració de l'Estadi. Entre d'altres jugadors, dos mites de l'època: Samitier (el quart de la fila de dalt) i Zamora (el sisè). Any 1929

Pel **Passeig Olímpic**, amb l'**Estadi** a la nostra dreta, haurem fet el **Km 1**. Mentre anem corrent per anar a trobar el vial per entrar al recinte, no ens podem estar de recordar que en un passat, aquest espai a l'esquerra de

l'Estadi, ara tan lluït i ben urbanitzat, estava ple de barraques. Pot semblar sorprenent potser, però és així. De fet, el barraquisme va ser molt present a la muntanya de Montjuïc durant més d'un segle, fins a finals dels setanta, i en aquest punt, enfilant-se cap el **Castell** i el **Cementiri**, era on més n'hi havia. Barris sencers -si se'ls hi pot dir barris- conformaven nuclis on malvivien milers de persones (30.000 en 6.090 barraques segons un cens de 1957). Molt a prop d'on estem, *Las Banderas*, *La Fosa*, *Tres Pins*, *Can Valero*...on els seus habitants vivien en unes condicions extremes, especialment per la manca d'aigua. No hi havia clavegueram ni aigua corrent. Només set fonts públiques per a tota la població.

Can Valero era la barriada més concorreguda. Es va formar al voltant d'un bar berenador que un home va obrir darrere **l'Estadi** quan es va inaugurar. Era conegut pels exquisits entrepans de botifarra que servien, i el nom de l'amo (*Valero Lecha* es deia) va donar nom a l'assentament de barraques que es va anar estenent per la muntanya. Amb el temps, a prop del seu establiment, "Bar Casa Valero", se'n van obrir dos més: "Bar Noche y Dia" y "Bar Serrano". Segons deien, però, *bocatas* com els de Casa Valero, cap ni un.

Una de les fonts de Can Valero. A l'esquerra l'entrada al barri, "amagat" per una tàpia que el cerclava.

Tot baixant pel **Passeig Olímpic** anirem a trobar un vial a la dreta que ens deixarà arribar a la porta d'entrada del recinte i penetrarem a dintre per un túnel que ens conduirà a la pista. No sé si podrem contenir les emocions aquest matí. No només estarem corrent la cursa en honor dels esportistes que no ho van poder fer en aquest mateix lloc fa més de setanta anys, sinó que, per acabar-ho d'adobar, el nom de la prova i **l'Estadi** ens recorden a **Lluís Companys**, el president de Catalunya afusellat pel franquisme.

Un altre apunt: el nom de **Lluís Companys** se li va posar a **l'Estadi** l'any 2001 en reconeixement a qui, en tant que president de la Generalitat l'any 1936, havia promocionat l'iniciativa de la celebració de l'Olimpiada Popular que estava prevista realitzar en aquest lloc i que ell mateix hauria d'haver presidit. A propòsit: no ens posarem de mal humor; serà millor no recordar que alguns desmemoriats -o el que siguin- volien canviar el nom aquest any per posar-n'hi un altre.

Donarem una volta a la pista i haurem fet el **Km 2** a l'alçada de la tribuna, tot recordant, això sí, que el terra va ser trepitjat pels atletes dels Jocs del 92 i, qui més qui menys, aprofitant la planura, allargarà la petjada per tal d'emular-los. Compte, no sigui que l'eufòria del moment ens faci pensar que la "única" diferència amb ells és que el tartan de llavors era de color vermell i el nostre d'ara es blau...que a més a més diuen que és més apte per fer marques.

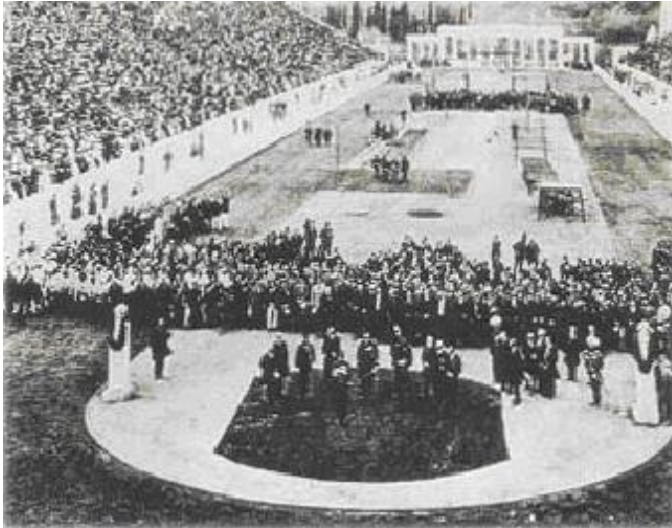
Sortirem de l'**Estadi**, contents, i anirem a buscar una drecera a la dreta per passar per darrere del **Palau Sant Jordi**. Un Palau que, a diferència de la Torre de la Telefònica que té al costat (ja he dit que són coses meves; no en feu cas), m'agrada molt. De fora, una meravella, i de dins una altra. Només cal veure que, per la seva versalitat, s'hi pot celebrar de tot, fins i tot campionats del món de...natació!

Piscina a l'interior del Palau Sant Jordi. Campionats del Món de Natació'2003

Passat el **Palau Sant Jordi** enllaçarem amb el carrer de **Pierre de Coubertein**. Per manca d'esport que no quedi. No en debades estarem corrent en la zona de l'**Anella Olímpica**. Avançant per aquest carrer haurem fet el **Km 3** i passarem pel costat, a la nostra esquerra, del **Camp de Beisbol Pérez de Rozas**, el nom del qual és en record de qui va ser un conegut fotògraf de premsa barceloní, membre de la dinastia Pérez de Rozas, gran aficionat i impulsor del beisbol.

A propòsit del nom del carrer: **Pierre de Coubertein** era aquell senyor que va engegar els Jocs Olímpics de l'era moderna a Atenes l'any 1896 recollint la idea d'un altre visionari uns anys abans. No és gaire sabut: la glòria se la va endur ell -per això se li posen carrers en el seu honor-, però **Evangelios Zappas**, un multimilionari grec, va dedicar una gran part de la seva una fortuna per organitzar unes olimpíades a Grècia de tant en tant. No van tenir èxit; les proves no es realitzaven als estadis, i malgrat se'n van celebrar quatre -la darrera el 1889 organitzada pel seu cosí perquè ell s'havia mort- gairebé sempre acabaven en baralles i arrestos dels atletes. A l'home se li van acabar els quartos (la il·lusió, que no els diners) i es van deixar de fer. Però el francès **Pierre Fredy, baró de Coubertein**, més llest, va fer ressuscitar la iniciativa, aprofitant les restes de la fortuna que havia deixat l'**Evangelios** al morir per a que se celebressin uns jocs a Grècia com Déu mana, el seu somni.

Cerimònia d'obertura dels primers Jocs de l'era moderna. Atenes 1896

A la muntanya de Montjuïc no tot és lúdic. Si mirem a l'esquerra en qualsevol moment d'aquest tram, a la llunyania, veurem la part del darrere del **Cementiri del Sudoest**. Però, per no posar-nos tràgics, deixeu-me explicar una anècdota de l'indret. Es diu que en **Santiago Rusiñol**, un polifacètic personatge de la Barcelona de les primeries dels segle XX, escriptor, pintor i bromista per excel·lència, va invitar als seus amics a una cargolada en una explanada de Montjuïc. Res d'especial, fins el moment en el qual els hi va comunicar que els cargols que degustaven amb fruïció, havien estat collits per ell mateix dintre del cementiri.

Deixarem el carrer de **Pierre de Coubertein** quan trobem el del **Jocs del 92** i el pujarem per anar a buscar l'**Avinguda de l'Estadi**. A la dreta hi ha les instal·lacions de l'INEFC, i a l'esquerra, si mirem, veurem un camp de futbol on hi va jugar el *Sants* durant uns anys, fins la meitat dels vuitanta. Una entitat mítica, la *Unió Esportiva Sants* pel que fa al futbol i al ciclisme que, dit sigui de passada, des de fa poc temps també té una secció d'atletisme. I és que de boixos per córrer cada dia n'hi ha més.

En arribar a l'**Avinguda de l'Estadi girarem** a la dreta i passarem un arc vermell que ara serà el **Km 3,5** i més tard la meta, després de la segona volta que farem tot seguit pel mateix circuit. Uns més ràpida que la primera, uns més lentament, uns altres caminant; tots però, feliços per haver participat en una cursa -ho deia al principi- amb tant de simbolisme.

Miquel Pucurull
pucurullfontova@yahoo.es